

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSIAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
“DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ VE
AVRUPA BİRLİĞİ'NDEKİ GELİŞMELER IŞIĞINDA 21. YÜZYILDA
TÜRKİYE TARIMI VE İÇ ANADOLU BÖLGESİ”
SEMİNERİ AÇILIŞ KONUŞMASI**

**4 Temmuz 2006
Kayseri**

TÜSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Märkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Değerli Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği’ndeki Gelişmeler Işığında 21. Yüzyılda Türkiye Tarımı ve İç Anadolu Bölgesi” başlıklı seminerimize hoş geldiniz.

Tarım sektörünü Türkiye’nin sosyal ve ekonomik istikrara ulaşmasındaki en öncelikli sektörlerden biri olarak gören TÜSİAD, tarım konusunda yapmakta olduğu çalışmalarla sürdürülebilir ve etkin bir tarımsal politikanın oluşturulmasına katkı sağlamayı ve Türkiye tarımında arzu edilen dönüşümü hızlandırmayı amaçlamaktadır. Tarımda arzulanan yapısal dönüşümün, bu yönde geniş bir toplumsal mutabakatın mevcudiyetiyle mümkün olacağını düşünüyoruz. Bu çerçevede, hazırlamış olduğumuz raporu ve bu rapor ekseninde başlatmış olduğumuz tartışmayı tüm bölgelere yaymak ve tarımdaki dönüşümün bölgesel boyutunu geliştirmek üzere gerçekleştirmekte olduğumuz toplantıların üçüncüsünü İç Anadolu Bölgesi’nde, Kayseri’de gerçekleştirmiş olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Türkiye’de tarım politikalarından söz edince, konu mutlaka bölgesel kalkınma konuları ile de örtüşüyor. Çünkü Türkiye’de ekonomik aktivitenin dağılımına baktığımızda, ancak bazı kentlerimizde bir çeşitlilik olduğunu görüyoruz. Kayseri ve İç Anadolu bölgemizde olduğu gibi bölgelerimizin çoğunluğunda tarım ve tarıma dayalı sanayiler ön plandadır. Bu da, tarım sektörünün bölgesel kalkınma politikalarının tasarımında da ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Avrupa Birliği’nde de son dönemde bölgesel ve kırsal kalkınma boyutunun daha da güçlendiğini biliyoruz.

TÜSİAD olarak, bölgesel gelişme ve bu süreçte yerel sivil toplum örgütlerinin rolüne olan inancımızla, 1996 yılından beri Türkiye’de faaliyet gösteren çeşitli Sanayici ve İşadamları Dernekleri ile bölgesel ve sektörel işbirliği amacıyla biraradayız. Bu birlikteliğin sonucunda, bölgesel ve sektörel sanayici ve işadamları federasyonlarının ortak sesi olarak bölgesel ve sektörel ekonomik politikaların oluşturulmasına katkıda bulunmak üzere, Kasım 2004’te, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) kuruldu. Konfederasyonun kurucularından SEDEFED’e üye olan TÜSİAD, katılımını bölgesel boyutta genişletmek üzere, Ocak ayında gerçekleştirdiği genel kurulunda, TÜRKONFED’in bölgesel federasyonlarına da tedricen katılmaya karar verdi ve bu süreci Marmara ve Kuzey Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (MAKSİFED) ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (DOGUNSİFED) ile başlattı. Bu çerçevede, TÜRKONFED’in bölgesel federasyonlarından birisi olan İÇASİFED’in üyesi Kayseri SİAD ile birlikte gerçekleştirdiğimiz 21. Yüzyılda Türkiye Tarımı ve İç Anadolu Bölgesi başlıklı bu toplantı, sanayici ve işadamları federasyonları ve derneklerinin, bölgesel düzeyde yaptıkları ortak çalışmalardan biridir.

Değerli Konuklar,

Avrupa Birliği müzakere sürecinin de başlamasıyla birlikte, bir dizi ekonomik reformun önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği politikaları çerçevesinde ele alınarak tamamlanması gerekecektir. Türkiye’nin Avrupa Birliği müzakereleri çerçevesinde en önemli başlıklardan birisi hiç şüphesiz tarım olacaktır. Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslına ilişkin tarama sürecinin tamamlanmasının ardından Hükümet, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve özel sektörün de görüşlerini alarak bir müzakere pozisyonu hazırlamalıdır. Müzakereler boyunca, kamu, özel sektör ve sivil toplum katılımı ve işbirliği hayati önem taşımaktadır. Tarımda çok kapsamlı Avrupa Birliği tarım müktesebatının mevzuatımıza uyumlu hale getirilmesinin yanısıra ülkemizin hem nüfusunun hem de ekonomimizin önemli bir bölümünü oluşturan tarım sektöründe yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesi ülkemizin önünde önemli bir görev olarak durmaktadır.

Tarım, Avrupa Birliği ile müzakere sürecinde Türkiye’nin zorlanacağı konulardan biri olmasının yanısıra, Dünya Ticaret Örgütü ile yürütülen müzakereler açısından da önem taşımaktadır. 13-18 Aralık 2005 tarihlerinde Hong Kong’da Dünya Ticaret Örgütü Bakanlar Konferansı’nda da en önemli

gündem maddesi tarım olmuş, ticareti en fazla bozucu mahiyette kabul edilen iç desteklemelerde, daha fazla destekleme yapan ülkelerde daha fazla olmak üzere, giderek artan oranlarda indirim yapılmasına karar verilmiştir. Yine bu toplantıda ihracat desteklerinin kaldırılmasına yönelik kararlar alınmış ve pamukta tüm ihracat desteklerinin Batı Afrika ülkelerinin lehine ortadan kaldırılması kararlaştırılmıştır. Böylece, varılacak anlaşmanın başlangıcından itibaren gelişmiş ülkeler, en az gelişmiş ülkelerin pamuğuna kotasız ve gümrük vergisiz pazara erişim sağlayacaklardır.

Görüldüğü üzere, Türkiye’de tarım politikasının sadece iç dinamiklere dayalı olarak belirlenme dönemi kapanmıştır. Bu nedenle, bölgesel dinamikleri de dikkate alarak tarım reformu uygulama, amaç ve yöntemlerini somutlaştırmalı, tarım desteklerini Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü kurallarına uyumlaştırmalı, tarımsal verimlilik artışını sağlamalı ve buna bağlı olarak tarıma dayalı sanayi ürünlerine ilişkin stratejisini de şekillendirmelidir.

İşte bugün, bu nedenlerden dolayı büyük önem arz eden tarım sektöründe gerekli dönüşümleri tartışmak için bir arada bulunmaktayız. Tarımda dönüşümü, yeniden yapılanmayı sağlayamadığımız takdirde, ne büyümeden, ne istikrardan, ne sosyal refahtan söz etmemiz mümkün olmayacaktır.

Türkiye gibi eşsiz tarım potansiyeline sahip bir ülke için şu an sektörün bulunduğu nokta iç açıcı değildir. Tarım, temel besin maddeleri ve sanayinin hammaddelerini üreten bir sektör olması, istihdamdaki ve ihracattaki payı sebebiyle Türk ekonomisi için çok önemlidir. Tarımın Gayrı Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payı, 2005 yılında %11.4’tür. 2005 yılı Avrupa Birliği rakamlarına baktığımızda, bu oran Avrupa Birliği’nin eski 15 üye ülkesinde %2, yeni üye olan 10 ülkede ise %3’tür. İstihdam oranları ise Türkiye’de %29, Avrupa Birliği eski üyelerinde %4, yeni 10 üye ülkede ise %12’dir. Özellikle istihdam açısından bakıldığında alınması gereken önlemlerin aciliyetini, yapısal dönüşümün gerekliliğini net olarak ortaya koymaktadır. Ülke ekonomisine %11 seviyelerinde katkı yapan bir sektör, eğer toplumun %29’unu istihdam ediyorsa, sadece sosyal bünümüz açısından bile iyileşmenin sağlanması için elimizden gelen gayreti göstermemiz gerektiği çok açıktır.

Ancak, Cumhuriyetimizin ilk dönemi dışında, Türkiye’nin ekonomik ve sosyal yapısında önemli bir yere ve ağırlığa sahip olan tarım sektörünün önemi göz ardı edilmiş ve tarım uzun vadeli stratejik bir bakış açısından yoksun bırakılmıştır. Son 35 yılda tarımsal katma değerın yıllık ortalama büyüme oranının %1.1 olması, sektördeki etkinlik sorununun en net göstergesidir.

Değerli Konuklar,

Türkiye’de tarım sektörüne bugüne kadar hakim olan yaklaşıma razı olmak mümkün değildir. Yapısal dönüşümlerle tarım ve hayvancılıkta verimlilikte ciddi bir sıçrama, tüketici refahında artış ve dış dengede iyileşme yakalanması mümkündür. TÜSİAD Tarım ve Gıda Çalışma Grubumuz, faaliyetlerini bu yaklaşıma dayandırmaktadır. İşte bugün size kıymetli hocalarımız Doç. Dr. Erol Çakmak ve Prof. Dr. Halis Akder’in takdim edeceği raporumuz da bu çalışmalarımızın bir ürünüdür.

Bugün bir araya gelmemize öncülük eden, Kayseri SİAD Yönetim Kurulu’na, Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İdris Demirel ve TÜSİAD Tarım ve Gıda Çalışma Grubumuza da Çalışma Grubu Başkanı Sayın Rint Akyüz şahıslarında teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca, kıymetli görüşlerini bizlerle paylaşacak olan katılımcılara da teşekkür ediyorum. Seminerimizin, dünyada değişen tarım politikaları çerçevesinde Türkiye ve İç Anadolu tarımının uzun dönemli hedeflerini ortaya koyması hususunda yol gösterici olacağını umuyor, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.